

Factsheet Afgeschermd werken

Wat wordt er verstaan onder afgeschermd werken?

Werkzaamheden in de bouwnijverheid vinden vaak buiten plaats, waardoor weersomstandigheden van grote invloed kunnen zijn. Het is mogelijk om de weersinvloeden te beperken, bijvoorbeeld door het gebruik van goede werkkleding of afgeschermd werken. Er bestaan diverse systemen om afgeschermd te kunnen werken, variërend van kunststof schermen tot houten schotten.

Buitenwerk wordt binnenwerk

Door afscherming krijgen buitenwerkzaamheden het karakter van binnenwerk, waardoor er negatieve effecten kunnen ontstaan voor de veiligheid en gezondheid. Voor leidinggevend is het van belang te weten wanneer er sprake is van afgeschermd werken. Dergelijke werkplekken moeten bekend zijn en de leidinggevende moet zich bewust zijn van de specifieke gevaren en de maatregelen om in deze situaties veilig en gezond werk mogelijk te maken.

Aandachtspunten bij de keuze van een systeem

- Heeft de constructie voldoende stijfheid en sterkte, zodat deze verankerd kan worden en bestand is tegen weer en wind?
- Biedt de constructie voldoende bescherming tegen neerslag, wind en kou?
- Is de constructie afgestemd op de werkzaamheden en bewerkingen?
- Zijn er goede ventilatiemogelijkheden aanwezig?
- Heeft de constructie voldoende stabiliteit en veiligheid (ook bij veel wind)?
- Is geluidsoverlast voor eventuele bewoners te voorkomen?
- Voldoende lichtdoorlating (kleur) van het scherm?
- Is de afscherming duurzaam in gebruik en bestand tegen slijtage?
- Wat is het gewicht van diverse elementen in relatie tot de lichamelijke belasting?
- Wat is het tijdsbeslag van het opbouwen, verplaatsen en afbreken van de constructie?
- Kent het systeem flexibele toepassingsmogelijkheden?
- Is de prijsstelling redelijk?

Overwegingen tijdens de werkvoorbereiding

- Is er voldoende inzicht in de werkzaamheden die zowel binnen als buiten plaatsvinden?
- Welke werkzaamheden zijn vorstgevoelig en welke aanvullende maatregelen zijn daarvoor nodig?
- Welke maatregelen zijn nodig tegen tocht en andere klimaatinvloeden (bijvoorbeeld afdichting of afscherming)?
- Wordt bij de keuze van afdichting of afscherming rekening gehouden met de aard van de werkzaamheden en gebruikte materialen en werkmethoden?
- Wordt bij de keuze van materialen en producten rekening gehouden met de arbo- en milieu-aspecten? Kies voor minder giftige en/of schadelijke producten.
- Is verhoogde blootstelling te verwachten aan schadelijke stoffen, Factsheet Afgeschermd werken dampen, gassen, rook, nevel of lawaai door inzet van machines, materiaal of gereedschappen?
- Zijn er aanvullende maatregelen nodig, zoals geforceerde ventilatie, afzuiging, verlichting, verwarming of specifieke persoonlijke beschermingsmiddelen?
- Zijn er bij de afscherming mogelijkheden voor gebruik van hijs- en hulpmiddelen?
- Kunnen het benodigde materiaal en materieel op de verdiepingsvloeren worden geplaatst voordat de afscherming wordt geplaatst?
- Is transport, opslag en afvoer van materiaal en materieel mogelijk? (beperkte toegankelijkheid en werkruimte)
- Zijn de gevaren van de hogere windbelasting bij afscherming en overkapping geïnventariseerd en berekend?
- Is de aanwezigheid van bewoners/gebruikers in of bij het project geïnventariseerd?
- Vindt er afstemming plaats met neven- en/of onderaannemers?
- Zijn er duidelijke afspraken, controles en sancties bij het (onjuist) gebruik van de afscherming?
- Stelt de plaatselijke brandweer of opdrachtgever aanvullende eisen met betrekking tot brandgevaar?

- Worden afspraken gemaakt als het werk wordt onderbroken, bijvoorbeeld tijdens het weekend zodat bewoners/gebruikers van het gebouw minimaal worden gehinderd?

Alle risico's en maatregelen moeten opgenomen worden in de project-RI&E.

Maatregelen bij uitvoering werkzaamheden

De algemene gevaren en maatregelen bij de uitvoering van de werkzaamheden moeten bij de werknemers bekend zijn. Denk daarbij aan:

- werkzaamheden, methoden en bewerkingen achter de afscherming;
- inzet van materieel en de energiebron daarvan;
- wijze van klimaatbeheersing, ventilatie, afzuiging en verwarming;
- te verwachten lawaai;
- toegang tot werkplekken;
- mogelijkheden voor transport, opslag en afvoer;
- gevaren bij het op- en omzetten van afschermingssystemen;
- vluchtroutes en reddingsprocedures;
- noodzakelijke PBM.

Technische maatregelen bij de risico's

1. Ventilatie

Volledige, winddichte afscherming heeft als nadeel dat de ventilatiemogelijkheden beperkt worden, waardoor een verhoogde kans op blootstelling aan stof, vezels, dampen en gassen kan ontstaan. Ook kan er méér tocht optreden in situaties waarbij de afscherming een tunneleffect veroorzaakt.

Bij een winddicht systeem moeten de bij het werk vrijkomende schadelijke stoffen (zoals kwartsstof en dieselrook) worden afgevoerd door afzuiging, geforceerde ventilatie of andere maatregelen. Het systeem kan worden voorzien van afsluitbare ventilatieopeningen en/of afschermingsmateriaal dat niet 100% winddicht is.

Andere maatregelen zijn plaatselijke afzuiging, geforceerde ruimteventilatie en het gebruik van PBM.

2. Gevaarlijke stoffen

Blootstelling aan gevaarlijke stoffen en materialen kan worden voorkomen of beperkt door:

- bronmaatregelen, zoals geen of minder schadelijke stof of schonere technologie;
- juiste afscherming toepassen;
- ventilatie/afzuiging, aanvoer van verse lucht en afzuiging zo mogelijk aan de bron;
- PBM.

3. Verlichting/licht

De kleur en lichtdoorlatendheid van de afscherming zijn mede bepalend voor het zicht op de werkzaamheden en het uitzicht. Een neutrale kleur met voldoende lichtdoorlatendheid verdient de voorkeur.

4. Toegankelijkheid van de ruimte

Let op de volgende punten:

- mogelijkheden voor transport, werkruimte en toegankelijkheid;
- afspraken met leveranciers en onderaannemers;
- zorg voor verticaal en horizontaal transport;
- materialen, apparatuur en producten en bevoorrading hiervan;
- aanlevering van grote elementen.

5. Weersinvloeden

Controleerbare, regelbare ventilatie maakt het klimaat op de werkplek beheersbaar.

6. Vluchtwegen

Looproutes en vluchtwegen moeten duidelijk worden aangegeven en voortdurend vrij gehouden worden van obstakels. In het V&G-plan en het bedrijfshulpverleningsplan (BHV-plan) voor de bouwplaats zal hiermee rekening gehouden moeten worden.

7. Stabiliteit en constructie

De constructie van de afscherming moet sterk genoeg zijn om stevige wind of storm te verdragen. Extra aandacht voor stabiliteit, verankering en veiligheid is nodig als de afscherming aan de werksteiger is bevestigd. De afscherming en de werksteiger moeten altijd deugdelijk verankerd worden aan de gevel, ook als de afscherming op grotere hoogte wordt geplaatst. De voorschriften van de leverancier moeten worden nageleefd en eventueel is het berekenen van de sterkte en stabiliteit noodzakelijk.

Een afschermingssysteem van polyethyleen doek heeft een bevestigingssysteem dat bij harde windvlagen automatisch losschiet uit de koppelprofielen. Het doek blijft met karabijnhaken aan een aantal punten van de steiger bevestigd en de wind kan achter de afscherming wegwaaien. Het afschermingsdoek zelf kan niet wegwaaien en de steigerconstructie blijft intact. Op lichtgewicht steigermaterieel met afscherming mag boven windkracht 6 Beaufort niet meer worden gewerkt.

8. Brand / explosie

Werkzaamheden waarbij brand- of explosiegevaarlijke dampen of gassen kunnen vrijkomen, kunnen achter een afscherming voor hogere concentraties zorgen. Een goede ventilatie op de werkplek alsmede bronafzuiging is dan noodzakelijk. Bij het werken met branders kan het afschermingsmateriaal vlam vatten. Er moeten dus altijd blusmiddelen op de werkplek aanwezig zijn. Ook is het mogelijk dat het gebruikte afschermingsmateriaal bij brand gevaar oplevert. Gebruik afschermingsmateriaal, zeil en gaas, van nietvlamonderhoudende of vlamvertragende materialen volgens DIN 4102.

9. Valbeveiliging

Afscherming van het werk kan bij het werken op steigers of daken ten onrechte het gevoel van veiligheid verhogen, doordat men niet meer in de diepte kan

kijken. Afschermingsmateriaal is echter niet geschikt als randbeveiliging. De werkvloer moet op de normale manier worden beveiligd met deugdelijk leuningwerk.

Cao-bepaling tochtvrij

De werkgever in bouw en afbouw moet op bouwwerken waar binnenwerk plaatsvindt vanaf 1 september tot 1 mei (schilders van 1 november tot 1 april) de betreffende ruimten zo goed mogelijk tochtvrij maken. Onder tochtvrij wordt verstaan dat de ruimten rondom met glas of ander materiaal zijn afgedicht.

Meer informatie

Arbouw Advies Afgeschermd werken, inclusief een Controlelijst Afgeschermd werken (Bijlage 1)
Pisa.arbouw.nl (productinformatiekaarten met gevaarlijke stoffen en maatregelen)

Werk veilig

Houd plezier

Kijk vooruit

Volandis

Ceintuurbaan 2-100a
3847 LG Harderwijk
Postbus 85
3840 AB Harderwijk

0341 499 299
info@volandis.nl

volandis.nl